

TARİHE SAYGI

Yerel
Koruma
Ödülleri

2015

TARİHE
SAYGI

Yerel
Koruma
Ödülleri

2015

Sergi Kataloğu

Aziz Vukolos Kilisesi
25 Aralık 2015 - 08 Ocak 2016

İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

İzmir Büyükşehir Belediyesi
Etüt ve Projeler Dairesi Başkanlığı
Tarihsel Çevre ve Kültür Varlıkları Şube Müdürlüğü

2015

Yayın Koordinatörü

Dr. H. Gökhan KUTLU

Editör

Ayşegül GÜNGÖREN

Kapak Fotoğrafı

Lütfü DAĞTAŞ

Fotoğraflar

Mehmet YASA ve İzmir Büyükşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi

Görsel Tasarım ve Uygulama

Aliosman KURTULUŞ

<http://tarihesaygi.izmir.bel.tr>

ÖDÜL KOMİTESİ ÜYELERİ

Aziz KOCAOĞLU İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı

Dr. Buğra GÖKÇE İBB Genel Sekreter Yardımcısı

Hülya ARKON İBB Etüt ve Projeler Daire Başkanı

Dr. H.Gökhan KUTLU İBB Tarihsel Çevre ve Kültür Varlıkları Şube Müdürü

Prof. Dr. Başak İPEKOĞLU (Mimar) İYTE Mimarlık Bölümü

Prof. Dr. Emel GÖKSU (Şehir Plancısı) DEÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümü

Prof. Dr. Eti AKYÜZ LEVİ (Mimar) DEÜ Mimarlık Bölümü

Doç. Dr. Emel KAYIN (Mimar) DEÜ Mimarlık Bölümü

Ulvi ÖZEL İzmir 1 No'lu Kül. Var. Kor. Kur. Müdürü

Osman ARSLAN İzmir 2 No'lu Kül. Var. Kor. Kur. Müdürü

Hasan TOPAL Mimarlar Odası İzmir Şubesi Başkanı

Özlem Şenyol KOCAER Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi Başkanı

SEÇİCİ KURUL ÜYELERİ

ASIL SEÇİCİ KURUL ÜYELERİ

Prof. Dr. Can BİNAN (Mimar, Restorasyon Uzmanı) Yıldız Teknik Ü. Mimarlık Fakültesi Restorasyon Anabilim Dalı Başkanı

Doç. Dr. Zübeyde Müge AKKAR ERCAN (Şehir Plancısı) ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümü

Doç. Dr. Hüseyin CEVİZOĞLU (Arkeolog) Ege Ü. Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü

Yrd. Doç. Dr. F.Nurşen KUL (Mimar, Restorasyon Uzmanı) İYTE Mimarlık Fakültesi Mimari Restorasyon Bölümü

Mükerrem KÜRÜM (Sanat Tarihçisi) Adnan Menderes Ü. Fen Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü

Nehir YÜKSEL (Şehir Plancısı)

Cem BİLGİNPERK (Y.Mimar, Restorasyon Uzmanı)

YEDEK SEÇİCİ KURUL ÜYELERİ

Yrd. Doç. Dr. Emre GÖNLÜGÜR (Şehir Plancısı) İzmir Ekonomi Ü. Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Mimarlık Bölümü

Dr. Onur GÜLBAY (Arkeolog) DEÜ Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü

Dr. Öget CÖCEN (Mimar, Restorasyon Uzmanı)

Canan ÇAKMAK (Sanat Tarihçisi)

RAPORTÖRLER

Ayşegül GÜNGÖREN (Arkeolog ve Uzm. Sanat Tarihçisi)

Mehmet YASA (Restoratör)

Değerli
Tarihseverler;

Tarihe Saygı Yerel Koruma Ödülleri, kentimizin tarihi mirasının ve kültürünün korunmasında duyarlılığın bir simgesi ve belleğimizin kentimiz özelinde süzölmüş bir beraberliğidir.

İzmir Büyükşehir Belediyesi Tarihe Saygı Yerel Koruma Ödülleri on üç yıllık emeğın sonucunda, ödöl programı katılımcılarıyla koruma alanında iyi bir rehber ve esin kaynağı olmayı sürdürmektedir. Kent özelinde kabul görmekte, takip edilmekte ve dahil olmak için yeni çalışmalara motivasyon sağlamaktadır. Her yıl koruma halkasına yeni gönüllöleri dâhil ederek büyüyen yediden yetmiş kocaman bir aile olmaktadır. Tarihi ve kültürel değlereri yok sayan uygulamalara karşı, İzmirililer olarak yüksek sesle “Biz kentimize sahip çıkıyoruz” demektedir. Çünkü İzmirililer bilmektedir ki tarihi değlerimizle geleceğe güvenle yürüyebiliriz.

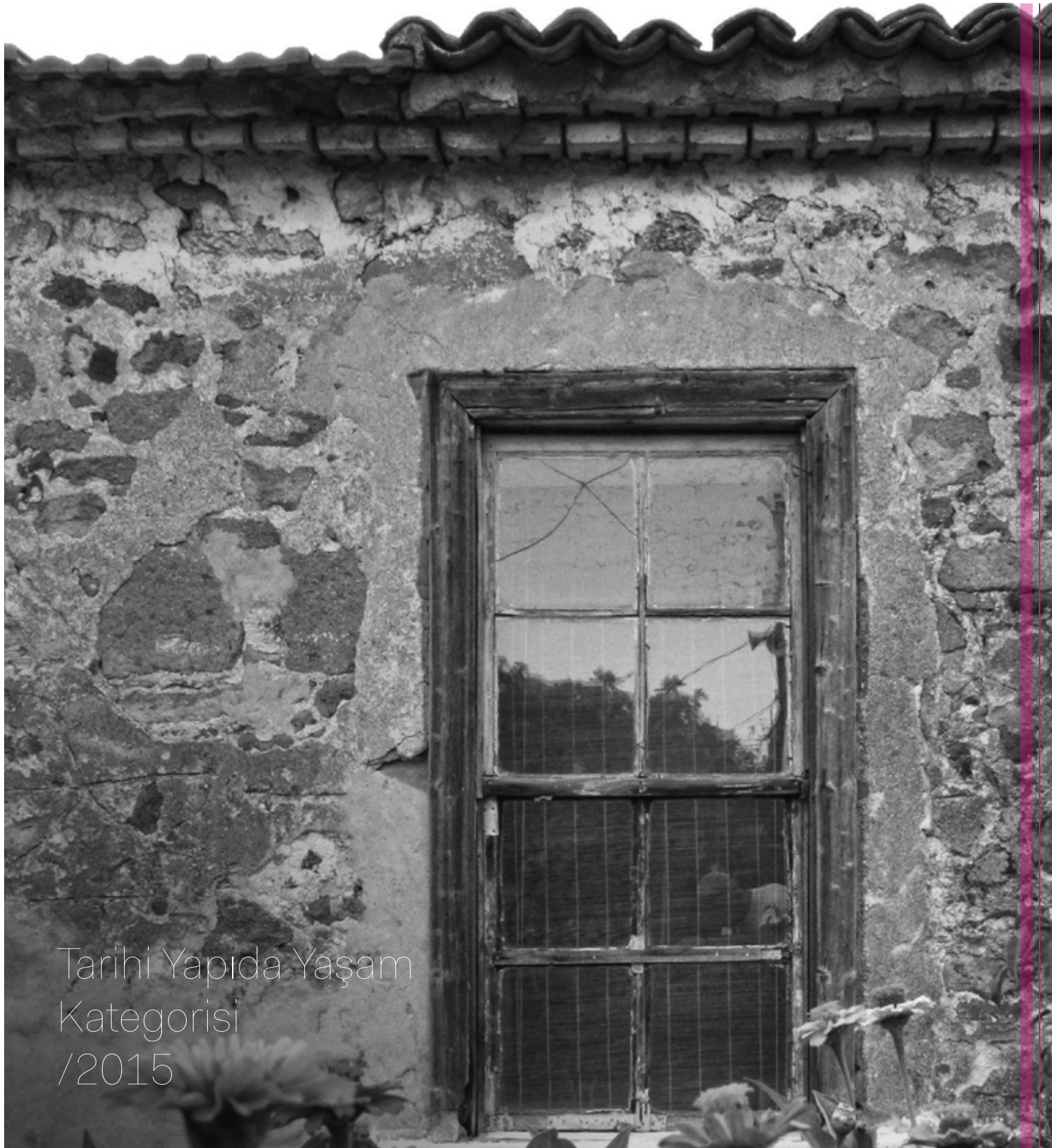
Bu yıl Tarihe Saygı Yerel Koruma Ödülleri Programına Bergama'yı, Dikili'yi dâhil ederek, bu ilçelerimizi tarih penceresinden tanıdık. Ödüllerin bu ilçelerimize de esin olmasını onların kat ettikleri yollarda programımızın onlara destek olmasını arzu ederek; emeğı geçen değeri Seçici Kurulumuza, ödöl sahiplerine ve çalışma arkadaşlarıma teşekkür ediyorum

Saygı ve sevgilerimle.

Aziz KOCAOĞLU

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı

Tarihi Yapıda Yaşam
Kategorisi
/2015

Bir mekânı yaşıyor, hatta çekilir kılan, gerçekte o mekâna olan ilişkili birikim yüklü yaşantılardır. Sizin, sizinle birlikte geçmişinizin anıları kolay kolay bırakmaz yakanızı. Yaşarken değerinin farkına varmadığınız nice “şey”, kopup ayrıldıktan sonra anılara dönüşünce değer kazanır. Bırakılmaz ayrılınmaz olur. Onların yoklukları sizi bir yaşam boyu rahatsız eder, giderek onmazlığı da dünyanızı karartır.

*Tank Dursun K. (1949-2015)
Gâvur İzmir Güzel İzmir, Dünya Yayıncılık, Kasım 2004*

Tank Dursun K.' Yı saygı ve sevgi ile anıyoruz.

Tarihi Yapıda Yaşam Ödülü

1950 sonrası kentleşme sürecinde, İzmir Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde eski yapısını yıkmayarak koruyup, yaşatan ve özgün işleviyle kullanmayı sürdüren, yapıyı olabildiğince korumayı başardığı jüri tarafından belirlenen yapı sahiplerine verilir. Başvuru konusu yapının korunması gerekli kültür varlığı niteliği taşıması gereklidir.

Seçici Kurul bu ödülle ilgili değerlendirmesinde, eski yapının korunmasındaki mimari ve teknik başarının ötesinde, söz konusu yapıyı “yık mama” yönündeki istem ve bilince öncelik verir. Bu açıdan, yapı tescilli ise “tescil” edildiği tarihten sonraki değil, önceki dönemine ait koruma süreci daha fazla önem kazanmaktadır. Özellikle bulunduğu semtteki diğer eski yapıların yıkılıp, yoğun kentsel çevrelere dönüştürülmesi karşısında kalabilen tavrın kutlanması; buna bağlı olarak da aynı tavrın mimari korumayla desteklenerek sergilenen bilinçli bir kültürel duyarlılığa teşekkür edilmesi, bu ödülün genel hedeflerinden biridir.

Başvurular;

yapıyı sahiplenme, yaşanılır kılma istek ve göstergesini,

kullanıcıların yapının maddi özellikleriyle geçmiş anı değerleriyle birlikte geleceğe taşıma ve yaşatma isteğini,

kullanıcı ile yapı arasında “katlanma” değil “tercih etme ve aidiyet” ilişkisinin görünür olmasını,

kullanıcının çağdaş yaşam-konfor isteği ve gereksinimleri doğrultusunda yaptığı müdahalelerde; yapının malzeme, işçilik ve tasarım özgünlüğünü bozmama veya geri dönüşebilir kılma yönündeki duyarlılığını,

yapı- bahçe ilişkisinin bütünselliği bozulmadan özgün anlam ve bağlamında mümkün olduğunca sürdürülmesini,

yapıya ait mekânların –tercihan özgün işlevinde- bir bütün olarak kullanılıyor olmasını,

yapının kullanımında süreklilik ve çevrenin kültürel sosyal yaşamı ile bütünleşme isteğinin göstergelerini temel alan bakış açısıyla değerlendirilmiştir.

Makbule Çelen Evi

Ulucamii Mah. İttihak Terakki Cad. No:41 Bergama

Domuz Alanı mevkiinde akropole yüzü dönük Makbule Çelen'in evi. Helenistik ve Roma Döneminden kalan teras mimarisi uzanımında üzerinde oluşan düzlük üzerinde Rum evlerinin en görkemlisi Makbule Çelen'in evi.

Asimetrik cepmeli, bodrum üzerinde iki katlı kâgir evin ana girişi merdivenli ve nişli. Basık kemerli nişin tavanındaki alçı gül bezek yıldızla boyalı ve geometrik desenli bir alçı bezeme ile konturlanmış. Pencere ve kapı sövelerinin üzerinde basık kemerleri vurgulayan kıvrım dallar arasında geometrik desenli işlemler dikkat çekiyor.

Ana cephenin dış kenarları ve nişin çerçevesi ve bodrum katla ana katı ayırt eden silmelerle yapı özenli bir ustanın eseri olduğunu gözler önüne seriyor.

Evin sahibi Makbule Çelen'le tanışıyoruz. Bu evde geçen 60 yıllık yaşamının anılarını öğrenmeye başladığımızda evin konumundan etkilenerek ve Akropol'e hakim manzaranın etkisi ile ilk sorumuz evin ilk sakinleri üzerine oluyor.

Burada diyor evini göstererek Zeus Efendimizin kızı Cleopatra yaşamış, şifalı suları da olduğu için diye ekliyor. Bergama'nın sokaklarında, evlerinde mitolojinin günümüzde de yaşadığına tanıklık ediyoruz. Makbule Çelen; 80 yaşına yakın. Bergamalı. "Selanik muhaciriyiz." diyor. "Çanakkale Savaşı zamanında Kozak Yaylasına göçmüşüz. Ama ben Bergamalıyım, Bergama civarında yaşadım hep" diyor.

"Burada eskilerden kimse kalmadı, çok yaşlı insanlar artık göçüp gittiler. Yıkmadım yaptım her şey eskisi gibi duruyor". Evin ilk sahibi Rumlar gelip ziyaret etmişler burayı. 14 yaşında ayrılmış abla ve kız kardeş bu evden. Makbule Hanım'a çok teşekkür etmişler hem misafirperverliği hem de evi koruduğu için.

Bu evi Makbule Hanım'ın ailesi Makbule Hanım için satın almış. En çok da terzi teyzesi destek olmuş bu evin alımında. Ekonomik olarak çok destek vermiş. Teyzesi "Bolun kolayı var darın yok" demiş ve almışlar bu evi. Gelin olduğunda kiracı olarak aynı bölgede bir eve gitmiş. Kısa bir zaman sonra da bu eve gelmişler eşiyile birlikte.

Eskiden evleri çok kalabalıkmış, eşi dostu evlerinde ağırlamayı çok severlermiş. "Artık böyle evlere gelin gelmiyorlar. Hâlbuki bu evler çok daha güzel" diyor. Çocukken tütüncülük yapıyorlarmış. Sırtımızda tütün küfesi eksik olmazdı diyor. Çileli bir hayat sürmüş hem çocukken hem de evlendikten sonra. "Sevildim ama..." diyor. Eşinin hatırasına saygısı büyük.

O zamanlar İzmir'e gitmek önemli bir etkinlikmiş. Kayıkla giderlermiş, İzmir'e ulaşacakları gemiye. Hiç denizde yüzmemişler ama elbiseleriyle girerlermiş.

"Evimden çok memnundum. Her senede iki mevlit yapardım. Lokma döktürürdüm. Şerbetli peynirli. Yer minderlerini yıgardım. Öyle kalabalık olurdu ki ev dolup taşardı. Birlik ve beraberlik olsun isterim ben hep" diyor. Çocuklar burada doğup büyümüşler. Ancak aile genişledikçe ve herkes kendi hayatına sürüklenince fazla hareketli ve etkinlikli olmuymuş bu ev. "Aş pişti kaşıkları da yandı. Çocukların evliliği ile birlikte" diyor son olarak Makbule Hanım.

Nurdagül Büyükarhan Evi

Ulucami Mahallesi Vakıf Bahçe Sokak No:2 Bergama

Babası Zeynel Abidin Dinçer aşçı olarak çalışmış. Yugoslav göçmeni, mübadele sürecinde gelmişler Bergama'ya. Önceleri Bergama'da tarihi niteliği olmayan göçmen evlerinde oturmuşlar. 1960 yılında bu evi satın almışlar. Nurdagül hanıma babadan miras kalmış ev. Nurdagül Hanım bu evde gelin olmuş. Oğlunu bu evde dünyaya getirmiş. Kendisinden iki yaş küçük kardeşini bu evde kaybetmiş. Daha sonra eşinin işi dolayısı ile Bergama'dan ayrılmışlar. Ancak eşi ve çocukları anılarına o kara bağlıymış ki artık Bergama ile fazla bağları kalmamasına rağmen, evlerini ellerinden çıkarmamışlar. Bakımını

yaparak ki maliyeti onlara, güç gelse de gerçekleştiriyorlar ve özellikle yaz aylarında buraya geliyorlar.

İki katlı konutun girişi, ikinci kattan sağlanıyor. Yüksek nişle tasarlanmış giriş katına yüksek merdivenlerle ulaşıyor. Alt katta (bodrum katında) girişe göre sağ tarafta izi bugünde okunabilen bir çeşme mevcut. İkinci katta yer alan dağılım mekânı dört odaya açılıyor.

Yapı, Bergama Evrensel Kùltür Mirası başlığı altında Tarihi Çevrenin Korunması ve Turizme kazandırılması alt başlığı ile 2007 yılında Bergama Müzesi tarafından yayınlanan bir kitapta yer almıştır.

Nurdagöl Hanım'la gerçekleştirdiğimiz söyleşide Yugoslav kùltürü ile ilgili bilgiler içinde kendilerine ailelerinden yadigâr iki yemek adı öğreniyoruz. Bir tanesi Tireşli Köfte diğeri ise Dürüyan Yemeğı...

Figen ve Güray Varlık Evi

Talatpaşa Mah. Kadı Aralığı Sok. No:3 Bergama

Bitişik nizamda evlerin sıralandığı bir doku içinde yer alan iki katlı konut, yola bakan küçük bir bahçeye sahip ve simetrik düzende. Ana girişe bahçenin içinde yola paralel tek merdivenle ulaşılıyor.

Güray Bey bu evi evleneceği zaman satın almış. Daha nce Domuzalanı'nda yine bir tarihi evde yaşıyorlarmış. Ailesi Yugoslavya'dan gmş Bergama'ya. On dokuz yıl önce Figen Hanım bu eve gelin gelmiş. Daha nceki sahibi ise Mehmet Olgun... Onun babası Rumlardan satın almış bu evi. Güray Bey'in verdiği bilgiye göre, sadece ara

merdivenleri değiştirmişler, Mehmet Olgun zamanında. Diğer detaylar zgn. Mekân organizasyonlarıyla birlikte kapı pencere doğramaları, nişler, plastik öğeler, mutfaktaki kzl ocak, hatta üst kattaki odada özgün sıva ve dekorasyonun izlerini görmek bile mümkün. Kalıpla oluşturulmuş iek desenlerinden yapılan duvar boyaının izleri, son boyaının dökülen kısımlarından görülebiliyor. Yaşayan bir evde bu kadar zgn detayların yaşaması yaşayanların zenini ve sevgilerini gözler önüne döküyor.

Konut tescilli ve bakımı için gerekli izinler de alınmış. Konutun bakımı için ellerinden geleni yapıyorlar kendi imkânlarıyla. İki katlı, konutun her odası kullanılıyor. Ailenin on yedi yaşında bir oğlu ve on iki yaşında bir kız çocuğu var. Kızları Zeynep ziyaretimiz sırasında bu evde yaşamayı ne çok sevdiğini söylüyor. Gülümseyerek ayrılıyoruz.

Fatma ve Necdet Çancılar Evi

Ulucami Mahallesi Vakıf Bahçe Sokak No:2 Bergama

Dik bir yokuşun onu kesen sokağının köşesinde yer alan konut; ön cephesi denize dönük konumlanmıştır. İki katlı. Asimetrik düzende kemerli nişli konut köşelerde ve kat arasında silmelerle konturlanmıştır.

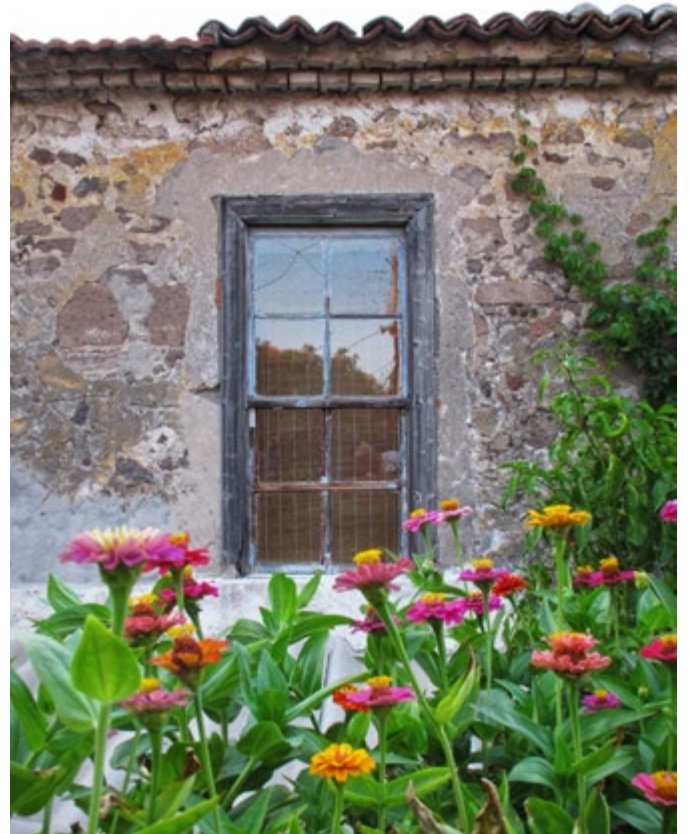
Necdet Bey'in babasından kendisine miras bu konut. Kendisi burada dünyaya gelmiş. Aile suyun diğer yanından, Kavala'dan. Mübadele sürecinde göçmüşler. Dede Hasan Çavuş çiftçiymiş Kavala'da. Necdet Bey'in babası buraya geldiğinde 6 yaşındaymış. Halası da 4 yaşındaymış. Acı bir öyküleri var. Dedesi, babaannesi ve babaannesinin abisi birlikte yola çıkmışlar, Dikiliye gelmişler. Ancak dede Yemen'e savaşa gitmiş ve geri dönememiş.

Babaannesi çok güzel düğün yemekleri yaparmış. Bu yüzden Dikili'de saygın bir yeri varmış. Babaannesinin abisi de çok sosyal olduğu için eve gelen giden çok olurmuş. Eski düğünler bayraktar organizasyonu ile yapılmış. Necdet Bey, babaannesinin düğün yemekleri sayesinde Dikili eşrafını iyi tanımış ve o günlerin yerleşimine dair pek çok bilgi aklında yer etmiş. Hıdırellez günlerini anlatıyor bize çocukluğunun. Üç gün sürdüğünü, erkeklerin hıdırellez yerinde kamp kurduğunu, yemekleri ve eğlenceleri hakkında bilgi sahibi oluyoruz.

Necdet Bey henüz ilkokula giderken annesi vefat etmiş. Babası büyüttmüş çocuklarını. Yedi yıl sonra evden ayrılarak sanat okuluna yazılmış. Hem okumuş hem de çalışmış. Önceleri evlere kömür taşıyormuş. Sonra mesleki anlamda işler bulmuş ve okulunu bitirmiş kendi sektöründe çalışmayı sürdürmüş.

Aile, evlerine ve anılarına çok bağlı... Necdet Bey'in eşi Fatma Hanım Bergamalı. O da tarihi bir konutta büyümüş Kınık'ta. Biraz da bu yüzden seviyorlar tarihi evleri. Evlerini kendi olanakları ile onarıyorlar. Dikili içerisinde bu kadar özenle korunmuş tek ev olarak da ayrı bir öneme sahip bu ev. Evlerde su olmadığı zamanlarda askılarla ve kovalarla taşınırmış su. O askıları dahi korumuş aile. Evin sahibinin çocukları ve hatta torunları da bu evde zaman zamanda olsa yaşamayı keyifli buluyorlar. Hepsinin ortak anıları ile dolu bu ev.

Şaziment Tuncel Evi

Eğlenhoca Köy Girişi No: 28 Karaburun

Şaziment Hanım 84 yaşında. Bu eve gelin gelmiş. Baba evi, köyün üstünde iki katlı bir taş evmiş. Bu evin çok yakınında bir değirmen kalıntısı mevcutmuş. O değirmen eskiden dedesine aitmiş. Kayınbabası Isparta'da ağa imiş. Muhsin ağa olarak bilinirmiş. Üç kız ve bir oğlan sahibi Şaziment teyze, kızlarını evlendirdikten ve eşini kaybettikten sonra bu evde yaşamını tek başına sürdürmeye başlamış. Hala öyle...

Kapıları pencereleri çivit mavi boyalı ev; iki katlı, girişi evin dışında yer alan ve bir balkona açılan merdivenlerle ikinci kattan sağlanıyor. Köy evi tipolojisi içinde incelenebilecek konutun içine girdiğinizde küçük bir dağılım mekânı ve dağılım mekânına açılan iki küçük odadan ibaret olduğunu görüyorsunuz. Bodrum katı, mutfak ve banyo olarak kullanılıyor. Mutfak penceresi önünde yerini almış sediri üzerinde sevgi dolu sözleriyle ve anılarıyla ağırlıyor bizi.

Tek Yapı Ölçeğinde
Başarılı Koruma Uygulamaları
Ödülleri

*“Evleri yüksek kurdular.
On bin basamak merdiven;
Bakışlar uzakta kaldı,
Uzakta kaldı dostluklar.”*

*Gülten Akin (1933-2015)
“Yüksek Evde Oturanların Türküsü”
“Ağıtlar ve Türküler”, Cem Yayınları (1976)*

Şairimiz Gülten Akin'ı sevgi ve minnetle anıyoruz.

Tek Yapı
Ölçeğinde
Başarılı
Koruma
Uygulamaları
Ödülleri

Tek Yapı Ölçeğinde Başarılı Koruma Uygulamaları Ödülleri

Bu ödüller uygulaması bitmiş bir yapıdan dolayı mimara, düzenlenmiş bir tarihi doku nedeniyle şehir plancısına, ilgili uzmanlardan oluşan ekibe veya kuruma, yapı sahibine ve yüklenicisine verilir. Ödüllerin verilmesi için ortada bir uygulama olması gerekir. Adayların uygulamaları hakkında Koruma Bölge Kurulu'nun uygun kararının bulunması ve uygulamanın son beş yıl içinde gerçekleşmiş olması gerekmektedir. Önceki yıllarda başvuran ve ödüle değer bulunmayan adayların aynı uygulama özelinde yeniden başvurularının kabul edilmesi için, başvurduğu yıldaki seçici kurul tarafından tespit edilen eksiklerinin giderilmiş olması, belgelenmesi ve yukarıdaki koşulları sağlaması gerekir.

Tek Yapı Ölçeğinde Başarılı Koruma Uygulamaları Ödülleri Basit ve Esaslı Onarım dallarında verilir:

Esaslı Onarım Ödülü

Yapıların özgün mekân-cephe kurgusu, yapım tekniği, malzeme, süsleme eleman ve detayları, parsel öğeleri (müstemilat, havuz, kuyu, duvar, döşeme kaplaması, ağaç, çardak, vb.) ile korunarak onarilmaları esastır. İşlev değişikliği nedeniyle uygulanan dönüşümün yapı-parcel ilişkisi ile yapının iç-dış mekan organizasyonunun korunmasını ve/veya okunmasını olanaklı kılması gerekir. Bu doğrultuda Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu İlke Kararlarında tariflenen ve strüktürel onarımı içeren sağlamlaştırma (konsolidasyon), temizleme (liberasyon), bütünleme (reintegrasyon) müdahaleleri ile yapının altyapı ve konfor koşullarını yükseltmeyi hedefleyen sağlıklaştırma eylemlerinden bir ya da birkaçının uygulanmış olması beklenir.

- *Özgün İşlevin Korunduğu Esaslı Onarım Ödülü*
- *Özgün İşlevin Değiştirildiği Esaslı Onarım Ödülü*

adları altında iki alt kategorisi vardır.

Ömer ve Şükran Torun *Evi / Zangoç Evi*

177 Sokak No: 2 Foça

Konut;

Yapının özgün mimari niteliklerinin ve bütünselliğinin korunmuş olması,

Özgün yapı-parcel ilişkisinin sürdürülmesi / yapının bahçesi ile birlikte bir bütün olarak yaşatılıyor olması

Yapının kullanımına ilişkin mimari müdahalelerin gerek tasarım gerekse uygulama olarak yüksek niteliklere sahip olması

Belge değerinin yaşatılmasına ve dönem eklerinin korunmasına dönük çaba

Uygulamadaki işçilik kalitesi ile

Tarihe Saygı Yerel Koruma Ödülleri 2015 Özgün İşlevin Korunduğu Esaslı Onarım Kategorisi'nde ödüle değer bulunmuştur.

Mimari Müellif: Neşe SARIOĞLU BOZKIR, Fevzi BOZKIR,
Ercüment KUYUMCU
Uygulama: Ömer TORUN

Özgün İşlevin Korunduğu Esaslı Onarım Ödülü

Foça konutlarının minyatür bir örneği olan konut; ana giriş kapısının sövesi üzerinde yer alan kitabesinde, Foça'daki pek çok konutta olduğu gibi konutun aile ismi ve yapım tarihi yer almaktadır. Kitabede yazan "OIKIA Θ. ΔΙΑΚΟΝΟΥ – 1 Map 1897" ifadelerinin Türkçe karşılığı Zangoç Evi- 1 Mart 1897'dir. Zangoç; kiliselerin bakımını yapan ve çanı çalan din görevlisine verilen addır. Ona ve ailesine ait ev, Mübadele sürecinde ise Limni Adası'ndan gelen bu kez Müslüman din görevlisine; Müezzın Mustafa Akseki ve ailesine verilmiştir. 1960 yılına kadar kullanılan konut, sonraki yıllarda müezzın Mustafa Akseki'nin konutun ön kısmına yaptığı bir başka eve taşınmasıyla birlikte 1980'lere kadar kiracıları tarafından kullanılmıştır.

Mütevazı ölçekte bir büyüklüğe sahip konutun girişı, asimetrik düzendedir. Sokaktan basamaklarla yükselen üzeri basık kemerli ve kemer üzerinde kenger yaprağını çağrıştıran motifli kilit taşlı derin nişin ardında yer alan ana giriş kapısı yanda yer almakta ve birinci kata açılmaktadır. Alt katta zemine gömülü bodrum katı mevcuttur. Ana giriş kapısının yanında basık kemerli üzeri profilli silmeli iki pencere ve o pencerelerle aynı aksta bodrumda daha küçük pencereleri bulunmaktadır.

Kapıdan girildiğinde küçük bir sofa yandaki odalara geçit vermekte ve giriş aksında ise bodrum kata inen merdivenler yer almaktadır. Restorasyon projesi uzanımında bodrum kat da yaşam alanı olarak değerlendirilmiş, ana girişin aksında yer alan bahçeye açılan bodrum kat kapısı aktif olarak kullanılır hale getirilmiştir.

Mehmet Hamdi Uzer *Binası*

Talatpaşa Mahallesi Kınık Caddesi, Abacıhan Yokuşu No:27 Bergama

Mağaza yapısı;

Yapının özgün mimari niteliklerinin ve bütünselliğinin korunmuş olması,

İşlev doğrultusunda gerçekleştirilen yeni müdahalelerin mekân kurgusunun okunmasına engel teşkil etmemesi, aynı zamanda geri dönüşebilir anlayışla gerçekleşmesi,

Yapının malzeme ve yapım tekniğine ilişkin niteliklerinin korunması ve yapılan müdahalelerde sürdürülmesi

Yapının kullanımına ilişkin mimari müdahalelerin gerek tasarım gerekse uygulama olarak yüksek niteliklere sahip olması

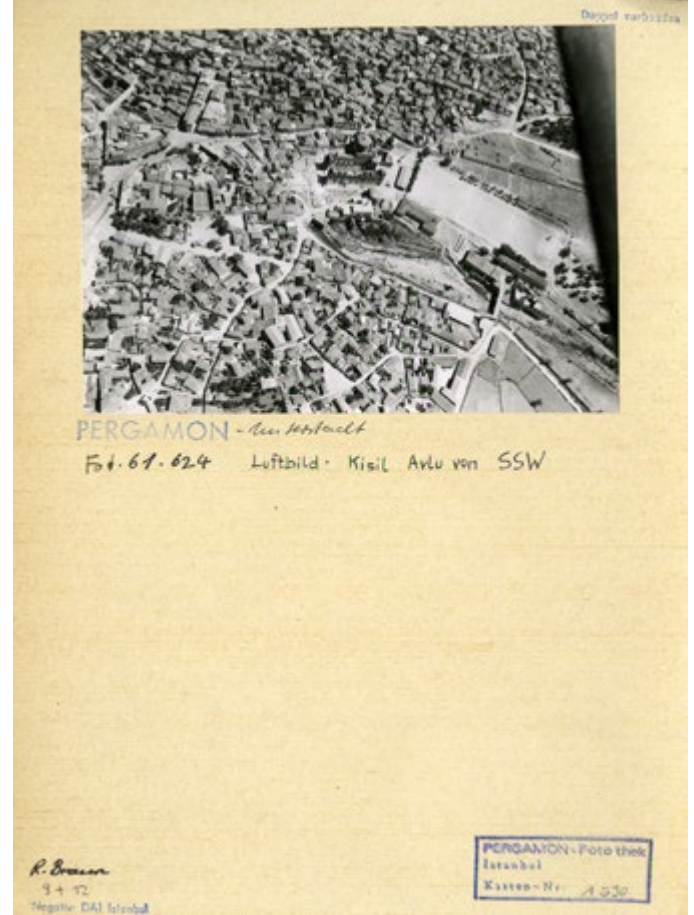
Yapının iç dekorasyonunda mimari ve dönem özelliklerinin gözetilmesi,

Yapılan müdahalelerde malzeme ve/veya yapım tekniğinin ayırt edilebilir olması,

Belge değerinin yaşatılmasına ve dönem eklerinin korunmasına dönük çaba,

Uygulamadaki işçilik kalitesi ile

takdir edilerek Tarihe Saygı Yerel Koruma Ödülleri 2015 Özgün İşlevin Korunduğu Esaslı Onarım Kategorisi'nde ödüle değer bulunmuştur.

Mimari Müellif: L.Bülent ŞAHİN
Uygulama: Mehmet Hamdi UZER

Yapı, 1841 Rum kökenli ilk sahibince manifatura mağazası olarak kullanılmıştır. Mübadele sürecinde ilk olarak Mahmut Çeviker tarafından Nalbant dükkânı olarak değerlendirilmiştir. El değiştirdikçe sırasıyla demirci dükkanı, mandıra, marangoz atölyesi, inşaat malzemeleri ticarethanesi ve en son 1982-2012 yılları arasında antikacı olarak kullanılmıştır. Yapının son kullanıcısı Mehmet Uzer, yapıyı satın aldıktan ve restorasyonunu gerçekleştirdikten sonra antikacı dükkânı olarak kullanmayı sürdürmüştür.

İşlev değişikliğinin çok sayıda olması yapının özgün özelliklerinin tespitinde sıkıntı yaratmış olsa da gerek yapıdan gelen izler, gerek tarihi kaynakların ve gerekse değişen işlevlerin gerektirdiği alt yapı sorgulamaları izleğinde yapının özgün özellikleri sorgulanmış ve uygulamaya yansıtılmıştır. Yanıtı olmayan detaylarda olduğu gibi bırakılarak belge değeri korunmuştur.

Yapı, asma katlı tek mekândan ibarettir. Ön cephesinde silmelerle konturlanmış üçgen alınlıklı, altında üzerinde ışınsal desenli demir ferforje ile korumalı geniş basık kemerli alınlıklı büyük bir kapı açıklığı bulunmaktadır. Alınlığın üzerinde günümüze yıpranmış ve okunamaz halde kitabesi bulunmaktadır.¹ Yapının ana cephesi, köşelerindeki hafif dışa taşınmış kesme taşlarla elde edilmiş düşey silmeler üstte sütun başlığı biçimli plasterlerle hareketlendirilmiştir. Benzer hareketlendirme kapı girişi ve kemer çevresinde de mevcuttur. Ana cephedeki kaplama ve payelerde Bergama'ya özgü andezit taşı kullanılmıştır. Kapının iki yanı vitrin olarak değerlendirilmiştir. Yapının iç duvarları geç dönemde duralit ile kaplanmıştır. Duralit kaplama altında duvarların kabayonu ve tuğla karışımı ile elde edildiği ve üzerinde sıva izi bulunmadığı gözlenmiş ve restorasyon uygulamasında da duvarlar sıvasız bırakılmıştır. Yapının asma katına kuzey doğusunda yer alan bir

demir merdivenle ulaşılmaktadır. Çatı içten ahşap makas konstrüksiyonlu, üzeri ise zıt akıntılı iki beşik çatı ile örtülüdür.

Çatının özgün olduğu 1900 lü yıllara ait Alman arkeoloji Enstitüsü'nün hava fotoğrafından anlaşılmış ve iki parçalı çatının bu kadar küçük mekanda uygulama nedeninin yapının komşu yapılardan sonra imal edildiğini ve bu yapıların saçak düzenini bozmamak için böyle bir çözüme gidildiği ortaya konmuştur.

¹ Bu kitabe üzerinde yıranmadan önce 1841 yılı yazılı olduğu yapının 1982-2012 yılları arasında sahibi olan Tahsin Bayansal tarafından beyan edilmiştir. Bu veri yapının hizmete girdiği tarih olarak değerlendirilmiştir.

Özgün
İşlevin
Değiştirildiği
Esaslı
Onarım

Mavi bir uçurumun içinde sakın ve kendi halinde uyumakta olan güzeller güzeli bir gökyüzüydü körfezin elleri. Martılar, her zamanki çapkın gülüşleri, gümüş kanatlarıyla fırdöndü taklalar atıyordu pavuryaların sırtında. Elleri büyük balıkçılar, küçük çocuk gözleriyle gri ve karanlık berelerini düzeltme gereğini bile duymadan oltalarına takılan yosunları ayıklıyordu. Sakalları kirli delikanlılarla genç sevgilileri, yaşamakta oldukları rüyanın biraz kendilerinden uzak, biraz yabancı kimliğine aldırmadan gözlerini kapatarak alabildiğine derin ve iklimsiz müzikleri dinliyorlardı suda yansıyan pırıltılarına aldırmadan yıldızların.

“Ah!” diye içinden geçirdi yaşı en genç olanı çocukların. Çocuk dediğime bakmayın, gözlerinin rengi büyüktü Asya’nın denizinden;

“Ah!, keşke benim de tentemde salıncaklar kurabilseydi. Sevgililer şöyle fütursuz, dünyadan bi haber kirpikleriyle tutunabilseydi iplerime. Pavuryalar, sular tutunabilseydi de beni daha iyi anlayabilseydi dünya.”

Rönesans Yalısı / Braggiotti Evi

Bayraklı / Turan

Köşk;

Özgün mimari niteliklerinin ve bütünselliğinin korunmuş olması,

Özgün yapı-parsel ilişkisinin sürdürülmesi / yapının bahçesi ile birlikte bir bütün olarak yaşatılıyor olması,

İşlev doğrultusunda gerçekleştirilen yeni müdahalelerin mekân kurgusunun okunmasına engel teşkil etmemesi,

Yapının kullanımına ilişkin mimari müdahalelerin gerek tasarım gerekse uygulama olarak yüksek niteliklere sahip olması,

Yapının iç dekorasyonunda mimari özelliklerinin gözetilmesi

Yapılan müdahalelerde malzeme ve/veya yapım tekniğinin ayırt edilebilir olması

Belge değerinin yaşatılmasına dönük çaba

Uygulamadaki işçilik kalitesi ile

Tarihe Saygı Yerel Koruma Ödülleri 2015 Özgün İşlevin Değiştirildiği Esaslı Onarım Kategorisi'nde ödüle değer bulunmuştur.

Özgün İşlevin Değiştirildiği Esaslı Onarım

Eski adıyla Petrota'da günümüzdeki adıyla Turan Mahallesi'nde geniş bir bahçe ile denize nazır bir konumda ve denize özel iskelesi ile bağlanan köşk, yapıldığı dönemde Levanten Braggiotti Ailesi'ne aittir.¹ Rolando Braggiotti'nin evin sahibi olduğu ve oğlu Raimondo Braggiotti'nin bu evde dünyaya geldiği günümüze ulaşan bilgiler arasındadır. Sözcük anlamı taşlık yer olan Petrota, Eski Bayraklı sürecinde Aya Triada'dan ötesini Alaybey'e doğru taşlık kıyıya uzanan alanı kapsıyordu. Bu alanda Levanten ailelerin yazlık köşkleri bulunurdu. 1940' larda bölgenin sanayi alanı olarak ilan edilmesiyle birlikte kullanıcıları bölgeyi terk etmek zorunda kalmış bu süreçte Braggiotti Köşkü, Petrol Ofisi misafirhanesi olarak kullanılmıştır. Ayrıca 1893 yılında İzmir'de en büyük un değirmenlerine sahip olan ve un, tarım ürünleri konusunda çalışan Braggiotti Ailesi'nin 1930'lu yıllarda un fabrikalarını Süleyman Felibeli'ye kiraladıkları ve sonra satarak yavaş yavaş değirmencilik üretiminden koptukları bilinmektedir.

19 Haziran 1934 tarihinde İngiliz kökenli Eastern and Overseas Products Ltd. Eski Aya Triada'daki yağhaneyi satın almasıyla başlayan üretim sonradan "Turyağ", Türkiye Yağ ve Mamulâtı Sanayii Limited Şirketi olarak tescil edilmiş Türkçe kısa adı ise Turan Yağ ve Sabun Fabrikaları olmuştur. Böylece bulunduğu yer, yağhanenin adı ile özdeşleşmiş artık kıyıya Turan denmeye başlanmıştır.

2011 yılının Haziran ayında geçirdiği yangınla kule katı tahrip olan köşkün mimari çözümlemesinde ve restitüsyon etüdünde 1994 yılında köşkte çekilen "Yalancı"² filminden elde edilen kareler değerli bir veri kaynağı oluşturmıştır. Zemin kat, ara kat, 1. kat, kule katı ve bodrum kattan oluşan köşkün ana girişi, simetrik bir düzeni yansıtan

kuzey cephesinden sağlanmaktadır ve bir giriş sahanlığı bulunmaktadır. Ortada bulunan giriş kapısının olduğu kütle iki yanda daha geride konumlanan kütlelerle simetrik olarak genişlemektedir. Kule kısmı, orta alanda deniz cephesiyle bütünleşik olarak yükselmektedir. Giriş kapısının üstünde dökme demir paraçolun taşıdığı küçük bir balkon bulunmaktadır. Öndeki kütlelerin dik bir beşik çatısı bulunmaktadır. İki yanda geride bulunan kütleler bodrum katta, zemin katta ve 1. katta bulunan birer pencere ile aydınlanmaktadır. Kule katında ise kuzey cephesine açılan iki adet pencere bulunmaktadır. Denize bakan güney cephesinde zemin katta özgününde geniş bir teras olan bölüm sonradan kapatılarak kapalı mekân olarak kullanılmıştır. Güney cephesi de kuzey cephesi gibi simetrik bir düzene sahiptir. Zemin katta özgününde teras olan bölüme açıklık sağlayan kapıları, ortada bulunan kapının üstünde iki adet dairesel metal kolonun taşıdığı bir balkon ve bu balkona açılan kapı ile körfezi kucaklayan manzaraya ulaşılmaktadır. Aynı aksta bu kez kule katında tek kapı ile açıklık sağlanan ahşap konsolların taşıdığı bir balkon aynı manzaraya İzmir körfezine bakı vermektedir.

¹ Levantine Heritage, 2013, <http://www.levantineheritage.com/turan.htm>
² Osman Sınay'ın yönetmenliğini yapmış, başrolde Mehmet Aslantuğ oynamıştır.

Beyaz Köşk Esenyalı

Mimari Müellif: Y.Mimar Salih Seymen
Yapı Sahibi: Tark Sepici-Mehmet Sepici-İklame Sepici Can-Gönül Sepici -
Mustafa Sepici
Uygulama: Grid İnşaat Ltd.Şti- Mimar Tayfun Öztekin

Köşk;

Özgün yapı-parcel ilişkisinin sürdürülmesi / yapının bahçesi ile birlikte bir bütün olarak yaşatılıyor olması,
Yapının özgün mimari niteliklerinin ve bütünselliğinin korunmuş olması,

İşlev doğrultusunda gerçekleştirilen yeni müdahalelerin mekân kurgusunun okunmasına engel teşkil etmemesi, aynı zamanda geri dönüşebilir anlayışla gerçekleşmesi,

Yeni işlevin yapının mimari mekânsal ve belgesel değerleri ile uyumluluğu,

Yapının malzeme ve yapım tekniğine ilişkin niteliklerinin korunması ve yapılan müdahalelerde sürdürülmesi

Yapının kullanımına ilişkin mimari müdahalelerin gerek tasarım gerekse uygulama olarak yüksek niteliklere sahip olması

Yapının iç dekorasyonunda mimari ve dönem özelliklerinin gözetilmesi,

Yapılan müdahalelerde malzeme ve/veya yapım tekniğinin ayırt edilebilir olması,

Uygulamanın genelinde belge değerinin yaşatılmasına dönük çaba,

Uygulamadaki işçilik kalitesi ile

takdir edilerek Tarihe Saygı Yerel Koruma Ödülleri 2015 Özgün İşlevin Değiştirildiği Esaslı Onarım Kategorisi'nde ödüle değer bulunmuştur.

Geniş bir bahçe içerisinde yer alan Beyaz Köşk; hem ilk yapımı ve hem de erken dönemdeki ekleriyle farklı dönem zevklerini günümüze dek ulaştıran belgesel nitelikleriyle özel bir konuma sahiptir. Günümüze ulaşan Asansör, Büyük Sinagog, Atatürk'ün de konuk olduğu Uşakizade Köşkü ve emsalleri ile daha çok Yahudi ve Türk izlerini taşıırken Levantenlerin, Rumların ve Ermenilerin okulları, kiliseleri ve yerleşmeleri de Göztepe'de bir arada süren yaşamın tanıklarıdır.

19.yüzyılın son çeyreğinde ticarete bağlı olarak zenginleşen ve bu anlamda zengin bir kozmopolit dokuyu sergileyen Göztepe yerleşiminde yer alan köşk, bulunduğu bölgede süren, yaşayan ve değişen kullanım özelliklerini de özetlemektedir. Özgününde tekil bir yapı iken ardından kent ölçeğine taşınan Avrupalı yaşam tarzına uygun olarak gelen ekleri ve Erken Cumhuriyet dönemindeki yaşam kesitini sunan ve bünyesinde ayırt edilebilecek bir yaklaşımla sergilemektedir. Köşkün ilk yaptıranın İzmir'in ve Ege'nin ilk demiryolu yatırımcısı olan firmanın İngiliz kökenli genel müdürü olduğu bilinmektedir.

Köşk ana kitle ve kuzey cephesi ile güney cephesine eklenmiş dönem eklerinden oluşmaktadır. Özgün yapı iki katlı dikdörtgen formda inşa edilmiştir. Kuzey cephesinde yapıyı dik kesen tek katlı dikdörtgen tekil bir mekân, güney cephesinde yapıya paralel eklenmiş iki katlı dikdörtgen bir kitle yer alır.

Özgün yapı dikdörtgen formlu yalın ana kütlede ibarettir ve İzmir çevresinde görülen Ege konut tipolojisi içinde incelenen bazı araştırmacılarca Sakız tipi konut olarak adlandırılan yoğun olarak orta gelir düzeyinde yaşayan Rumlar tarafından tercih edilen konut türünün Levanten kültür içerisinde de sürdüğünü belgelemektedir. Plan şemasının da gösterdiği gibi söz konusu yapı türünde bahçeden merdivenler ile zeminden altı basamak yükseltilmiş bir giriş kapısına ulaşılmaktadır. Giriş kapısı geniş sayılabilecek bir Giriş holüne (sofa) açılmaktadır. Giriş holünün sağ kanadına 2 oda L biçiminde sıralanmaktadır. Odaların ortasında düşey sirkülasyonu sağlayan bir merdiven yer almaktadır. Üst kata çıkan ahşap merdiven zemindeki hol ile aynı nitelikte bir dağılım sağlayan hole (sofa) açılır. Holün sağ kanadında odalar aynı biçimde sıralanmaktadır. Zemin kat yaşama mekânlarına, üst kat yatma mekânlarına hizmet eder. Kuzeyde yer alan dönem eki zemin kattaki yaşama mekânları ile

birlikte çalışan bir salondur. Kuzeyden özgün yapıya eklenilen bu tek hacimli mekân yığma tuğla inşa edilmiştir. Teras olarak kullanılan döşeme betonarme inşa edilmiştir. Yapım sistemi ile ana kütlede farklı bir sistemdedir. Özgün yapıya bağlanırken batı cephesinde yer alan teras ana yapının giriş terası ile birleşmiştir ve batı cephesi boyunca uzanmaktadır. Batı cephesi zemin kat terasında yer alan beton kolonlar üst katta giriş kapısının üzerinde yer alan aynı dönem eki olan balkonu taşımaktadır. Bu balkon ile benzer özellik sergileyen kuzey cephesi üst kat balkonu da aynı döneme aittir.

Güneyde yer alan dönem eki ise ana kitlede yer alan merdivenin yanındaki bir holden bağlantının sağlandığı servis mekânlarını taşır. Zemin katta mutfak, depo ve wc, üst katta ise banyo ve odalar bulunur. Yapının bahçesinde yapının doğu cephesi yönünde, tek katlı bir müstemilat yapısı bulunmaktadır. Müstemilat özgün durumda mutfak ve banyo mekânlarından oluşan ıslak mekânları kapsayan bir hizmet yapısıdır. Daha sonra bünyesine hazırlık ve depo mekânları eklenmiştir. Müstemilat ile yapı arasında havuz yer almaktadır. Yapı yeşil bir bahçe ve teller ile yükseltilmiş alçak bahçe duvarları ile çevrelenmektedir.

Tarihi Çevre ve Kültür Varlıklarını
Koruma Dalı Katkı Ödülü Kategorisi

*“Yeni ÷lkeler bulamayacaksın,
bulamayacaksın yeni denizler.
Hep peşinde, izleyecek durmadan seni kent. Dolaşacaksın
aynı sokaklarda. Ve aynı mahallede yaşlanacaksın
ve burada, bu aynı evde ağaracak aklaşacak saçların.
Hep aynı kente varacaksın. Bir başka kent bekleme sakın,
ne bir gemi var, ne de bir yol sana.
Nasıl heder ettiysen hayatını bu köşecikte,
yıktın onu, işte yok ettin onu tüm yeryüzünde.*

*Constantino KAVAFİS (1863- 1933)
Çeviri : Herkül Millas ve Özdemir İNCE
“Kent” Bütün Şiirleri, Varlık Yayınları, İstanbul 1998*

Tarihi Çevre
ve Kültür
Varlıklarını
Koruma Dalı
Katkı Ödülü

Tarihi Çevre ve Kùltür Varlıklarını Koruma Dalında Katkı Ödùlü

Bu ödùl; İzmir'in yerel bağlamıyla ilişkili yazılı ve görsel çalışmalar aracılığı ile tarihi çevre ve kùltür varlıklarını koruma konusunu somut bir ürün ile gündeme getiren, kamuoyunda bir tartışma zemini yaratan ve ufuk açan kişi ve kuruluşları teşvik etmek için verilen duyarlılık ödùlüdür.

Araştırma, roman, deneme, biyografi vb. yazın türlerinin bir çalışma sistematığını ifade edebilecek bütünlük içinde yayımlanmış olması ve süreli yayınların ise en az dört sayı çıkarılmış olması gerekmektedir. Lisans, Yüksek Lisans, Doktora ve Bitirme Tezleri ile makale, bildiri kitabı, bildiri CD. si vb. akademik çalışmalar ödùle aday olamaz.

Resim, afiş, karikatür, fotoğraf, heykel, gösteri, film ve benzeri diğerk çalışmalar, bu kategori içerisinde değerlendirilir.

Aday çalışmaların hedef kitleye ulaşmış olması değerlendirmede gözetilen temel kriterlerden biridir.

Eserler;

*kent özelinde belge değeri sağlamasını,
kent tarihine yeni ve güvenilir bilgi sunmasını,
kullanıcıları için etik-bilimsel yöntemlerin kullanılarak doğru bir kaynak oluşturmasını,
çalışmaların amacı ile kurgunun, temanın, görsel işitsel ve yazınsal ifadelerinin bütünselliğini,
eserin üretime katkı veren kişilerin adlarının çalışma içerisinde anılmasını
temel alan bakış açısı ile değerlendirilmiştir.*

Şakir SARIOĞLU "Karaburun Eğlenhoca Köyü Tarih ve Etnografya Evi " öncülüğü ile...

Şakir SARIOĞLU Karaburun Eğlenhoca Köyünde doğup büyümüş. Köyüne ve onun değerlerine bağlılığına bir de anıları araştırıp biriktirmek eklenince elde ettiği verilerle, objelerle ve Eğlenhoca köylülerinin desteği ile köye bir müze kazandırmış. Şimdi bu müze hem köylülerce hem de köye gelen konuklarca keyifle dolaşılıyor.

"Gelişen teknoloji ve şehirleşmeden ne yazık ki şu son dönemde köylerimizde nasibini almıştır. Gerek çevre, gerekse mimari açıdan otantik dokunun bozulduğunu görüyoruz. Tabi bunun birçok nedeni var. Yaşadığı çevrenin ve doğanın şartlarına göre yaşam dengesini kuran, buraya emek vermiş ve korumuş dedelerimizin, hatıralarının eski olmadığını düşünüyorum. Bu anlamda bizim gelecekte nasıl bir çevrede yaşamamız gerektiğini ve neleri korumamız, sahiplenmemiz gerektiğini anlatan ipuçlarını bizlere veriyor aslında..."

Eskiden her şeyin güzel olduğunu bizler hep dile getirsek de acaba gelecekteki güzelliklere ne kadar katkı vereceğiz? Çevreyi kirleterek, su kaynaklarını tüketerek, popülasyon dengesini bozarak, eskiye dair her şeyi yok ederek mi?

Çocuklarımıza toprak, ev, araba mirası bırakmak için uğraşan bizler... Aslında unuttuğumuz kültürel, etnoğrafik, folklorik mirasımızı da bırakmamız gerekir.

Hikâyenin çıkış noktası aslında burası. Eğlenhoca'daki köy evimizin bodrum katında bulduğum eski bir ahşap kutunun içinden çıkan belge, evrak, diploma ve makbuzlar elime geçince, o günden sonra eskiye dair Eğlenhoca'yla ilgili her şeyi toplamaya başladım. Bu çok uzun zamanımı aldı. Ev ev gezdim. Tüm eski belge, fotoğraf ve eşyaları biriktirmeye başladım. Bu konuda bana yardımcı olan tüm Eğlenhoca sakinlerine teşekkür ediyorum. Yapılan bu çalışmayı gelecek nesillere aktarma sorumluluğu çerçevesinde projemi gerçekleştirdim. Zaman içerisinde bu çalışmanın daha da genişletilerek amacına ulaşmasını temenni ediyorum."

Şakir SARIOĞLU

Lütfü Dağtaş "Anadolu'nun Son Karatabağı Bergamalı İsmail ARAÇ" Belgesel Film ve Fotoğraf Sergisi ile

"Anadolu'nun binlerce yıllık geçmişi içerisinde karatabaklık zanaatı olarak karşımıza çıkar. Karatabaklık (debagat, sepicilik) zanaatı, hayvandan bir biçimde yüzölerek elde olunmuş derinin hiçbir biçimde elektrik gücü kullanılmaksızın basit el aletleriyle işlenmesi işidir. Deriyi bu biçimde işleyene de karatabak (tabak, sepic, debbağ) adı verilir.

İlkçağlardan bu yana Anadolu'da varolan bu zanaat özellikle Selçuklular ile Osmanlılar dönemlerinde büyük gelişme göstermiş, Cumhuriyet'in ilk yıllarında da 1990'lı yıllara değin varolmuştur. Yine zanaat, süreç içerisinde, ahilik olarak bildiğimiz geleneğin de sürdürücüsü olma özelliğini hep korumuştur.

Zanaatın bu varsıl geçmişi yazılı bilgilerin dışında görsel olarak da "Tabakhane Mahallesi", "Tabakhane Sokağı", "Tabakhane Deresi/Çayı", "Tabakhane Çeşmesi", "Tabakhane Köprüsü", "Tabakhane Camisi/Mescidi", "Tabakhane Hamamı" vb. adlarla hemen her il ya da ilçe yerleşim biriminde karşımıza çıkar.

Teknolojinin gelişmesi, kimya sanayinin ilerlemesi (karatabaklar kireç, zırnık dışında kimyasal madde kullanmazlar. Palamut tozu, köpek ve güvercin dışkısı onların temel malzemelerindendir.), pazarın büyümesi sonucu tabaklık zanaatı hızlı biçimde yokolma sürecine girmiş; zanaat, fabrikalarda sanayi üretimi niteliğiyle sürdürülür olmuştur.

Bergamalı Karatabak İsmail Araç, tarihe karışmış zanaatın halen Anadolu'da, Bergama ilçemizde çalışan son temsilcisidir. İsmail Araç, yine elektrik gücüne dayalı olmaksızın, basit el aletleriyle, kendisine getirilen koyun, kuzu, keçi, oğlak, deve, büyükbaş hayvan derilerini işleyerek onlardan ayakkabı yüzlük, astarlık deri, meslik deri, davulluk deri ve adını Bergama'dan alan parşömeni elde etmektedir. Geçmişte ayrıca binek ve yük hayvanlarının eğerlik, semerlik derilerini de işlemiştir.

Anadolu düzlemindeki karatabaklık zanaatının son temsilcilerini, 1990'lı yıllarda, yokolmaları sürecinde fotoğraf ve yazı olarak belgelerken, onların dışında bugüne gelen Bergamalı Karatabak İsmail Araç'ı hem fotoğraf, hem de film olarak belgeledim.

Bergamalı Karatabak İsmail Araç'ı, bu belgeleme uğraşı içerisinde gazete ve dergilerde röportaj olarak yayımlayarak zanaatın varlığını duyurmaya çalıştım. Yine bu çerçevede, İstanbul Beylikdüzü TÜYAP Fuar ve Sergi Merkezi'nde her yıl deri sektörü tarafından düzenlenen uluslararası fuarlardan Kasım 2012'de yapılanına katılarak orada workshop yapmasını sağladım. Fotoğraflarına dayalı sergi açtım. 19 Dakikalık belgesel filmi gösterdim. Tüm bunlar ayrıca, Bergama'da, 9-10 Mayıs 2013 tarihlerinde yapılan 2. Uluslararası Bergama Sempozyumu'nda, özellikle yurt dışından gelen katılımcıların bu kez de Bergama'daki tabakhanede workshopa tanıklık etmelerine yol açtı. Ben de Sempozyum'da zanaatı belgesel fotoğraflarım eşliğinde anlattım.

Zanaatın sanayi karşısında yenik düşmesi nedeniyle bugün işi sürdürecektir çıraklar da artık mevcut değildir. O bakımdan İsmail Araç'tan sonra karatabaklık zanaatı, salt Bergama'da değil, Anadolu genelinde tümüyle tarihe karışmış olacaktır."

Başvurudan
Lütfü Dağtaş

Yayınevi : Belgesel Film Türkiye Deri Vakfı (TÜRDEV) Yayını,
Eylül 2012
Baskı Adedi : Belgesel Film, 2.000 adet

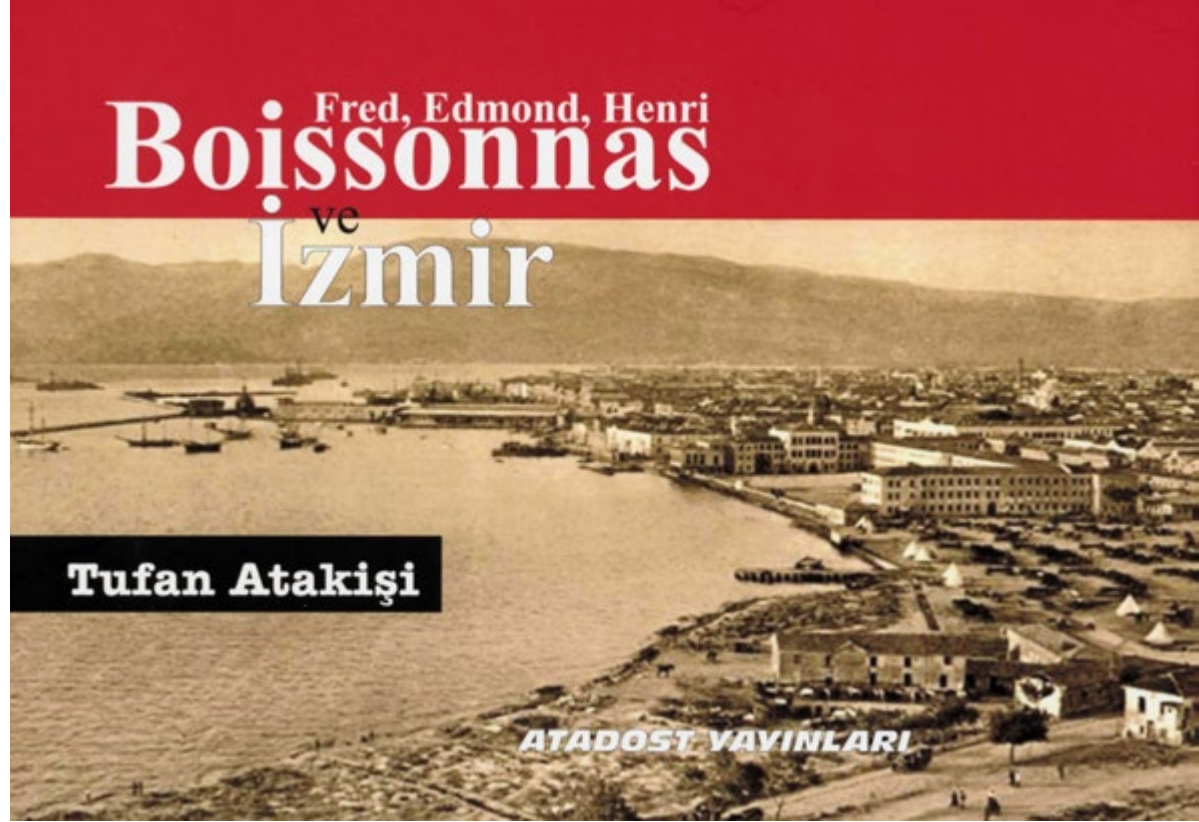
Fotoğraf: Lütfü Dağtaş

Tufan ATAĞIŞI "Fred, Edmond, Henri BOISSONNAS ve İzmir" *Kitabı ile* Atadost Yayınları / Mart 2015

Yayın;

Tarihseverlerin gösterdiği ilgi ile kent adına bir kazanımdır.

*Tarihe Saygı Yerel Koruma Ödülleri
2015'te Tarihi Çevre ve Kültür
Varlıklarını Koruma Dalında Katkı
Ödülü'ne değer bulunmuştur.*

Karşıyaka Karşıyaka Kent, Kültür ve Sanat ile İzmir İzmir dergilerinin kurucusu ve yürütücüsü olarak sürdürdüğü İzmir'in anılarına atıfta bulunan Tufan Atakişi yayınladığı "Fred, Edmond, Henri Boissonnas ve İzmir" albüm kitabında Türk -Yunan savaşı esnasında 1919'da İzmir ve 1922 de ise Batı Anadolu'da çektikleri çok nadir fotoğraf, bilgi ve belgeleri İzmirililerle paylaşmıştır yayınında.

Fred Boissonnas, XIX. yüzyılın ortalarında Marsilya'da yaşayan ve gravürle uğraşan bir ailenin üyesidir. Gelişmekte olan fotoğrafçılık sanatına ilgi duymuş, stüdyo çekimlerine getirdiği yepyeni anlayış ve geliştirdiği tekniklerle dünya çapında tanınır olmuştur. Avrupa ve Akdeniz'de çektiği fotoğraflar büyük ilgi görmüş, 1900 yılında Paris'te düzenlenen Dünya Sergisi'nde birincilik almıştır. Venizelos ile yaptığı anlaşma sonrası oğlu Edmond, 1919 yılında Smyrna'ya gelip yüzlerce orijinal sepia plaklar üzerine İzmir'in tarihini, kültürel ve sosyal yapısını belgeleyen fotoğraflar çekmiştir. Daha sonra Türk-Yunan savaşı esnasında 1921 yılında, bu kez küçük oğlu Henri İzmir'e gelmiş kenti, Batı Ege'yi, cephedeki Yunan askerlerinin faaliyetlerini ayrıca tarihi ve doğal güzellikleri konu edinen fotoğraflar çekmiştir.

Kadifekaleden körfez (Edmond Boissonnas)

Kitabın I. bölümü Fred'in, II. bölümü Edmond'un, III. bölümü ise Henri'nin çalışmalarını kapsamaktadır.

Tarihi ve
Kültürel
Miras
Konulu
Okul
Projeleri
Teşvik Ödülü

Tarihi ve Kültürel Miras Konulu Okul Projeleri Teşvik Ödülü

İlk ve orta öğretim düzeyinde hazırlanmış öğrenci çalışmaları bu kategoride değerlendirilir. Ödül ilgili okula verilir. Çocuk ve gençlerin tarihi mirasa ve çevreye duyarlılıklarını geliştirmek, bir koruma kültürü oluşturmak ve yaygınlaştırmak amacıyla bağlı bulundukları eğitim kurumu önderliğinde gerçekleştirdikleri çalışmaları onurlandırmak temel hedeftir. Bu kategoride, İzmir'in tarihi değerlerine yönelik resim, heykel, fotoğraf, maket ürünlerini içeren sergi, okul dergisi, belgesel, araştırma, drama, dans, şiir etkinlikleri v.b. yazılı ve görsel ürünler, değerlendirilir. Çalışmaların öğrencilerin eğitim basamağına uygun yaratıcı bir üretim biçimini yansıtması, yeniden başvurularda tekrara düşülmemesi beklenmektedir. Öğrencilerin tarihi değerlere, tarihi çevre ve koruma kültürüne yönelik kazanımları, göz önünde bulundurulacak temel ölçüttür.

*Okul çalışmaları;
koruma bilinci sağlanmasını
öğrencilerin aktif katılımını
yaratıcı proje üretimini*

temel alan bakış açısı ile değerlendirilmiştir.

Naci Şensoy Anadolu Lisesi

"Her Evde Bir Tarih Var" çalışmasıyla

ESKİ RADYO

1961 de Doğu Beyazıt' a 5 tane bu radyodan gönderilmiştir ve o 5 taneden 1 i budur.

Anneannemden kalma
gelinlerin topıdan
kışırken başına su
dökülen kap.
(150 yıllık)
Ayten Küseoglu
3-F
722

~ SERVİSÖR SAAT ~

Beyazıt Anıtı
1934 3-E

Çalışma kapsamında öğrencilerin atadan, aile büyüklerinden kalan her türlü objeyi ve onların geçmişteki işlevlerinin araştırılarak tanıtıldığı bir çalışmadır.

Çalışma, geçmişe uzanan bilginin günümüze aktarılmasını ve beraberinde eserler aracılığı ile gençlerin aileleriyle, akrabalarıyla görüşüp, köylerine gidip aile bağları ve aidiyet duygularının gelişimine katkı sağlamıştır.

Ayrıca "Her Evde Tarih Var" çalışması toplumumuzda kendi tarihlerini belgeleyen eserlerin ne denli kıymetli olduğunu ve gençlerce bu eserlerin korunmasının önemini yaşayarak öğrenmeyi sağlamasıyla da farklı bir koruma modelini gözler önüne sermiştir. Naci Şensoy Anadolu Lisesi 2014-2015 Yılı Öğretim yılında 9. ve 10. sınıf öğrencilerinin tümü projenin hazırlanmasında etkin rol üstlenmiştir.

Okul Müdürü: Adnan KAYTAN

Proje Danışmanı: Tarih Öğretmeni Aynur EREN

Özel Karşıyaka Piri Reis Okulları “Nerede Kırkınca Nerede Şirince” çalışmasıyla

Şirince'nin tarihsel süreçte değişen üç ana isminden yola çıkarak köyün tarihi tanıtılmıştır. Drama, maket çalışmanın tanıtılmasında kullanılan ana yöntemlerdir.

Şirince'nin kuruluş hikâyesini, köyün sırası ile Kırkınca, Çirkince ve Şirince olan isimlerinin tarihsel değişim neden ve süreçlerini ve insanların yaşam biçimlerini sergileyen bir oyun hazırlanmıştır. İlkokul 5. sınıf öğrencilerinden oluşan 40 kişilik bir kadro ile çalışılan oyun, daha sonra Şirince'de sahnelenerek köyün tarihiyle yaşaması ve yaşatılması bir model olarak belirlenmiştir.

Ayrıca oyun çerçevesi dışında öğrencilerin gezileri de kayda alınarak onlar adına anı haline getirilmesi de sağlanmıştır.

Gezi süreci ve oyun performansı ardından diğer dersler özelinde köyün bir maketini ve Şirince'nin ekonomisinde büyük önem taşıyan şarabı için nazar boncuklu, şiirli şişeler tasarlanarak maket içerisinde gösterilmiştir.

Okul Müdürü: Aslı AKI

Projeye katkıda bulunan öğretmenler

Gülcan KARAÇUR - Yusuf VARLI - Tino REGGİO

Zuhal ÖZAKMAN - Rein ÖZBİLGİN

Video ve Klip Çekimleri

Kadir İlke OCAK

Projeyi hazırlayan öğrenciler

Arben Ekrem BİNOĞLU

Ayşegül KIZILDERELİ

Gülse ÜLKÜ

Mehmet ÇIRAKOĞLU

Defne COŞKUN

Melisa SARAN

Ayşegül KAMALI

Alin AŞIM

Ada TAŞDEMİR

Derin KİLİMCİ

Yamaç SEYFELİ

Ceylin KİLİMCİ

Yağmur ÖZKAN

Can ÖZER

Tolga KALKAN

Efe KAPLAN

Ali Arda BARUT

Ece ÜNALP

Zeynep Gupse KURDOĞLU

İsmail Hakkı BUCAK

Duygu Ecem ERTAN

Deniz Elif BAYRAM

Lucas Ferrero MARTÍNEZ

Aleyna Angelina AKYÜZ

Öykü KAYACAN

Sude Derin TURUT

İdil DUYGUN

Barkın ÖZDOĞAN

Zeynep TOZKOPARAN

Feride Zeynep SİVRİOĞLU

Tan AKSOY

Irmak ÇAKICI

Seçkin ÖZALP

Zeynep ÖZKAN

Sofiya PARSHYNA

Defne SATICI

Ege CAMBAZOĞLU

Duru GÜRBÜZ

Doruk KOCAMAN

Bahar ERDEMİR

Özel Havajet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi "Havajet Yaşayan İzmir'de" çalışmasıyla

Öğrenciler yıl boyunca gerçekleştirdikleri tarih turlarından elde ettikleri veriler üzerinde araştırma yazıları hazırlayarak ve şiirler yazarak içselleştirdikleri bilgileri ve tüm üretimlerini bir dergi hazırlayarak paylaşmışlardır.

İnsanların yaşadıkları kenti sahiplenebilmesi için, o kentle anlamlı ve güçlü bir bağ kurmaları gerekir. İzmir'de yaşıyor olmak insanı İzmirli yapar mı? Bunun yolu da yaşanan kenti tanımaktan geçer. Tanımak için geriye doğru bakmak yani tarih iksirini içmek gerekir. Özel Havajet Mesleki ve Teknik Lisesi olarak bu düşünceler ışığında ilerlemekteyiz. Biliyoruz ki işini iyi yapanlar kendini en iyi şekilde tanıyanlardır. İzmir'de aidiyet duygusu yaşamak istiyorsak eğer yaşamaktan öte düşünmeli ve bu güzel şehri sahiplenmeliyiz Kendini tanımak ise yaşadığın yeri bilmekten geçer felsefesi ile Tarih dersi kapsamında 2014–2015 eğitim öğretim yılı içerisinde 9. ve 10. Sınıf öğrencilerinden oluşturduğumuz bir grup öğrenci ile beş adımda İzmir'i tanımak için yollara düştük. Agora, Basmane, Menemen, Bergama ve son adım Ödemiş (Birgi) oldu. Gezilen her yer buram buram tarih kokuyordu. Asırlara meydan okumuş yapılar olduğu kadar asırlara teslim olmuş korunmayan, kaderine terk edilen yapıları da gördük. Attığımız her adımda öğrencilerimize bilmedikleri tarihi dokulara dokunmanın keyfini yaşatarak gözlerinde tarih ışığı yakıp bu ışığın sürekli parlaması için çabaladık. Geleceğin

geçmişsiz olamayacağını, var olabilme yolunun geçmişi ve şimdiyi iyi bilmekten geçtiğini anlatmaya çalıştık ve yine anladık ki istersek şehrimiz için çok şey yapılabilir, yapabiliriz. Bir kişide bile bu farkındalığı yaratabilmenin şehrimize çok şey katacağı düşündüğümüzdeyiz. İzmirliyim diyebilmek için yerinde saymak ya da yol almak ayırımı bizler başımızı bu anlamlı projeye çevirerek yol aldık. Şimdi proje öncesi ve sonrasını karşılaştırmak istediğimizde öğrencilerimizdeki tarih bilincini ve farkındalığını görerek, çabalarımızın boş olmadığını fark edip bunun haklı sevincini yaşıyoruz.

Kentli olmak tarihini sahiplenmektir. Sahiplenen insan korur, tarihi her dokuyu. Okşar ve sanır; tüm bunlar sevgiden kaynaklanır. Şairin söylediği gibi "Kurtaracaksa sevgi kurtaracak bizi". Şehrimizin her köşesini; geçmişten geleceğe kalan tüm eserleriyle; sevmek, korumak, yaşamak ve yaşatmak dileğiyle."

Dergiden

Torbalı Ayrancılar Ortaokulu

"Müzedede Öğreniyorum" çalışmasıyla

Günümüz modern eğitim anlayışında "Yerinde Öğrenme", "Empati", "İ. Elden Somut Bilgiler Edinme" olguları tarih eğitiminde uygulamak için "Müzedede Öğreniyorum" çalışma modeli gerçekleştirilmiştir. Bir eğitim ve öğretim yılı içerisinde 24 eğitsel gezi gerçekleştirilmiş ve tarih dersleri İzmir sınırları içinde 16 müze ve ören yerinde sürdürülmüştür. Böylece öğrenciler, ders programında yer alan tarih konularını görerek ve tartışarak öğrenme deneyimi yaşamıştır.

Resim, maket, ses kaydı, karikatür, gezi raporu vb gibi elde edilen ürünlerle öğrenme zenginliği kazanılmış ve kavrama düzeyi derinleştirilmiştir.

Okul Müdürü: İbrahim ERÇELİK

Projeye katkıda bulunan
öğretmenler

Fadıl ALKAN
İsmet PARLAK
Berrin AKBULAK
Kübra UZAY
Serap ERDAĞ
Emel PEKTEZEL
Necati TÜRKEL
Ömer ÇAKAR
Kadir İlke OCAK

Projeyi hazırlayan öğrenciler

Ayşe CERİT
Eda KIVILCIM
Sümeyye YILDIRIM
Ayşegül OSLÜ
Ayşenur Eda TAŞAR
Ali Hikmet SEVİNÇ
Nisa GENCER
M.Akif ALAGAŞ
Abdullah Furkan YİĞİT
Keziban KAYNAK

Ayşe Eylül Tirak
Rana YILMAZ
A.Soner YAVUZ
Hasan F. ERTEK
Kardelen GRAM
Simge YİĞİT
İrem Nur ÇETİNÖZ
Caner ÇELİK
Beyza AŞKIN
Arzu ÇALIŞ

Jüri Özel Ödülü

“Yaşayan
İnsan Hazinesi,
Anadolu’nun Son
Karatabağı Bergamalı
İsmail Araç”

Tarihe Saygı Yerel Koruma Ödülleri 2015 Seçici Kurul Üyelerince Somut Olmayan Kültürel Mirasın belli unsurlarını yeniden yaratmak ve yorumlamak açısından gerekli bilgi ve beceriye yüksek düzeyde sahip kişileri kapsayan Yaşayan İnsan Hazinesi olarak gördüğü İsmail Araç'ı kendisinin her hangi bir başvurusu olmaksızın;

ustalığını çok küçük yaşlarından bugüne değin icra ediyor olmasını, sanatını usta-çırak ilişkisi ile öğrenmiş olmasını, bilgi ve becerisini uygulamadaki üstünlüğünü, konusunda bilgiye sahip yaşayan tek kişi olmasını, yaptığı işe kendini adanmış olmasını, ve zor şartlarda devam ettirmeye çalışıyor olmasını ustalığının ve sanatının toplumla buluşmasını sağlayacak yenilikler içinde olmasını, ustalığı yaşatacak çırak yetiştirmiş olmasını ve bu konudaki inisiyatifini takdir ederek, Jüri Özel Ödülü'ne değer bulmuştur.

Anadolu'da sürdürülen dericiliğin son temsilcisi Bergamalı İsmail Araç'tır. Adı, Bergama Kâğıdı anlamında Latince Charta Pergamena'dan türemiş ve bütün dillere de buradan geçmiş parşömeni, o hala geleneksel teknikte üretmektedir. Eskiden üzerine yazı yazmak veya resim yapmak için kullanılan özel işlenmiş hayvan derisi olan parşömeni artık turistik ürünler için üretmeyi sürdürmektedir. Bu gün 85 yaşında olan İsmail Araç, koca bir hayatı dericiliğe adamıştır. Parşömen dışında davulluk, kösteklik ve meslik deri işlemeye devam ediyor. Koyun derisi, keçi derisi ve deve derisi işlediği deri türleri arasında. Yakın döneme kadar ayakkabı üretimi için yüzlük ve astarlık deri de işleyen İsmail Usta, bu üretim kentte sürmediği için artık yapmıyor. İleri yaşına rağmen üretimi sürdüren usta artık günümüze yıpranmış halde gelmiş Bergama Tabakhanelerinde işlemleri gerçekleştiriyor. Onun sanatı son yıllarda belgesel filmlere ve

fotoğraf çalışmalarına konu olmuş.¹ En büyük şikâyeti mesleğini sürdürecektir çıraklar bulmakta zorlanması. Uzun bir geleneğin son temsilcisi de gelmiş geçmiş pek çok tabağın dediği gibi tabakhane de doğduk orada da öleceğiz diyor.

Cumhuriyetin ilk yıllarında aynı coğrafyada karatabaklığın (elle yapılan tabaklama), sepiciliğin, debbağlığın hemen her kasaba düzleminde yaygın bir zanaat olduğunu görmekteyiz. Süreç içerisinde makineleşme, ekonomik nedenler karatabaklığın hızla ortadan kalkmasına neden olmuş, zanaat sanayiye dönüşme sürecine girmiştir.²

Deri tabaklamasında esas; derinin organik bir nesneden inorganik bir nesneye çevrilmesidir. Tabakhane debbağhaneden gelen bir kelimedir. Debbağ eski dilde deri işleyen kişiye verilen bir adlandırmadır. Bu işin yapıldığı yere debbağhane adı verilmiştir. Bu kelime günümüzde tabakhane kelimesi ile yaşamaktadır. Osmanlıda debbağlık önemli zanaatlardan biridir. Mesleğin ahilik ocakları mevcut olmuş ve bu işin piri de Ahi Evran olarak bilinmektedir. Osmanlıların kuruluş sürecinde, tarihi ve sosyo-ekonomik zorunlulukların ortaya çıkardığı bir Türk esnaf birliği kuruluşu kimliğine sahip ahiliğin dericilik mesleğine çok büyük katkısı olmuştur. Orta Asya'da başlayan, Anadolu Selçukluları döneminde örgütlenerek devam eden dericilik zanaatı, Osmanlı Döneminde yüksek bir seviyeye ulaşmıştır. İstanbul ve Ankara müzelerinde bulunan savaş elbiseleri, deri hurçlar, çok sayıda kitap ciltleri dericilik sanatının ne derece yaygın bir kullanım alanına sahip olduğunu gözler önüne sermektedir. Osmanlı Döneminde hayvanlardan elde edilen deriler, çeşitli merkezlerde organize bir biçimde çalışan tabakhanelerde değerlendirilmiştir. Böylece ülke içinde ayakkabı, saraciye vb. ihtiyaçlar karşılanırken diğer taraftan da sürekli seferde olan ordunun koşum, eğer, çizme, ayakkabı gibi gereksinimleri hiç aksamadan sağlanmıştır. Evliya Çelebi'nin Seyahatname'sinden edinilen bilgilere göre; İstanbul, Konya, Trabzon, Edirne, Urfa, Bağdat ve Mısır gibi imparatorluk merkezlerinde çok değişik derilerin imal edildiği, bunların renk, kalite ve süsleme açısından üstün özellikte olduğu belirtilmektedir.³

Endüstri devrimi ile zaten zayıflamış olan geleneksel yöntemler ile dericilik, ülkemiz sanayisinin 1990'lı yıllardaki dışa açılma sürecinde, atölyeden fabrika üretimine dönüşen ve mekânsal anlamda da organize sanayi bölgelerine taşınan dericilik işlemi Anadolu'da köklü geleneği de ortadan kaldırmıştır.

Bu durum hammadde alımında dahi sıkıntı çeken karatabakların da sonunu getirmiştir.

Tabakhanelerin mimariye yansıyan özelliklerinin de Anadolu'da yaygın olarak görülen örneklerle ortak özellikleri olduğu düşünülmektedir. İki katlı inşa edilen bu işliklerin dereye bakan bölümlerinde giriş cephesi yer alır ve işliğin önünde deriyi yağlarından sıyırmak için kullanılan etlik tahtası bulunmaktadır. Girişin ilk katında ise deriyi organik bölümlerinden (Yağ, kıl ayırmaya yarayan havuzlar yer almaktadır. Üst katta ise organik malzemeden arındırılan derinin kurutulmasını sağlayan derileri asıldığı ikinci kat yer almaktadır. İkinci katlar; açıklıklar (pencerelerle) yaratılan hava sirkülasyonu ile kurutma işini sağlayacak bir düzenlemeye sahiptir.

Fotoğraf: Lütfü Dağtaş

¹ Bu eserlerin en ünlüsü, Tayfun BELET'in "Çırak" Belgesel Film'i'dir. Bergama parşömenini günümüzde üretebilen tek usta ve kadın çırağının hikâyesini anlattığı belgesel Uluslararası TRT Belgesel Ödülleri'nde Kültür ve Turizm Bakanlığı Özel Ödülü'ne layık görülmüştür. Lütfü DAĞTAŞ, "Anadolu'nun Son Karatabağı Bergamalı İsmail ARAÇ" Belgesel Film ve Fotoğraf Sergisi. Bu belgesel, İBB Tarihe Saygı Yerel Koruma Ödülleri 2015 programında Katkı kategorisi altında ödüle değer bulunmuştur. Seçici Kurul, bu belgesel vesilesiyle tanıdığı ve görüştüğü İsmail Araç'ı Yaşayan İnsan Hazinesi olarak değerlendirerek, Jüri Özel Ödülü'ne layık bulmuştur.

² Dağtaş, L. (2002). Anadolu'da Dericilik, İdesbaş Kültür Hizmeti2, Dönence Basım Yayın.

³ Kanbay, H. (1993). "Derinin Öyküsü", Art Dekor Aylık Dekorasyon ve Sanat Dergisi, (7):82-88.

ETÜD ve PROJELER DAİRESİ BAŞKANLIĞI
TARİHSEL ÇEVRE ve KÜLTÜR VARLIKLARI ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
İZMİR TARİH PROJE MERKEZİ

Konak Mahallesi 848 Sokak No:77/79 İkinci Beyler
Konak 35250 / İzmir
T. 0232 293 1329 | tarihselcevre@izmir.bel.tr
www.izmir.bel.tr

